

Ангельюк І.О. <http://orcid.org/0000-0002-1517-5618>
Машталер І.І. <http://orcid.org/0000-0001-5033-2562>

СУЧАСНІ ТАНЦІ В СИСТЕМІ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

**Тернопільський національний педагогічний університет
ім. В. Гнатюка**

Annotation. In the article, we get acquainted with the new Olympic sport - breaking. The origin, content of street dance style, competitive process are described. The founders of the street culture industry, who brought Ukraine to the top of breaking countries, have been identified. The process of becoming a type of street culture as an Olympic sport is traced.

Key words: break-dance, or breaking, type of dexterity, Olympic Games.

Брейк-данс, або брейкінг (англ. Breaking) — стиль вуличного танцю, що з'явився в Південному Бронксі (Нью-Йорк), на початку 70-х років. Цей танець є одною з частин хіп-хоп культури, одним із найстаріших і найвідоміших стилів хіп-хоп танців [1].

Брейк-данс — це видовищний танець, який поєднує в собі дивовижну пластику і складні акробатичні трюки. Щоб опанувати цей стиль, необхідно постійно удосконалювати такі фізичні якості, як координація, фізична витривалість, почуття ритму та гнучкість. Виконавець не тільки демонструє майстерність, а й ділиться своїми емоціями й енергією. Для танцю характерні імпровізація, оригінальність і запальність [1].

Умовно брейк-данс ділиться на верхній (елементи вимагають більше пластики й імпровізаційних ходів, танцювальних кроків) і нижній (головними є фізична підготовка й акробатичні навички), які також поділяють на певні стилі [3].

Змагання бі-боїв традиційно називаються баттлами. Переважно глядачі баттлу утворюють коло або квадрат всередині якого по черзі виступають бі-бої. Баттли можуть відбуватись між одиночками, тобто 1 на 1, та цілими командами. Конкретний виступ танцюриста називають виходом. Тобто у випадку змагання двох людей, кожен з них може мати, наприклад, по два виходи тривалістю по 30 секунд, оскільки

виступ є надзвичайно виснажливим. У баттлах присутні судді, які в кінці визначають переможця. Окрім баттлу існує ще поняття джем. Джем — це не стільки змагання, скільки просто демонстрація можливостей кожного бі-боя. В "джемі" суддів немає там вирішує все публіка [1].

Міністерство молоді та спорту України першим у світі визнало брейкінг (стиль вуличного танцю) окремим олімпійським видом спорту. Міжнародний олімпійський комітет (МОК) офіційно додав вуличні танці у стилі брейк-данс в медальний залік на Олімпійських іграх в Парижі 2024 року [4]. Це один із перших видів танцювального мистецтва, що отримав серйозне визнання та зайняв чинне місце серед олімпійських видів спорту. У МОК сподіваються, що долучення до олімпійської програми вуличних змагань сприятиме залученню більш молодій аудиторії.

Це надзвичайно важлива новина для українських брейкінг танцівників. У 2024 році засновники проєкту Street Culture Єгор Матюхін, Валерій Бичков і Віктор Чулановський повезуть українську команду на Олімпійські ігри в Париж. Саме вони створили індустрію вуличної культури і вивели Україну в топ країн із брейкінгу. На даний час українці увійшли до 32 найкращих серед бі-ґорлз та бі-бойс у світі. Сьогодні проєкт Street Culture підтримує вуличну культуру, створює урбаністичні парки для активного відпочинку [4].

Хлопці створили громадську організацію, Брейкінг центр та власну школу — X-Makers. Лише за рік роботи там проходять навчання понад двісті дітей і підлітків. Крім цього, трійця організувала «Брейк Лігу» — чемпіонат, у якому змішуються танці й спорт. А у 2016-му провели перший форум Street Culture — тепер він відбувається щороку. Активісти розробили стратегію популяризації вуличних культур. Таким чином сформувався «Центр вуличних культур», що поєднує хіп-хоп-хореографію, стрітбол, бітбокс і масу різних видів вуличного спорту [4]. На сьогоднішній день практично у кожному місті нашої країни функціонують школи сучасного танцю, де брейк-данс займає чільне місце серед запропонованих видів.

Брейкінг — це культура, молодіжний рух, це більше про креатив. У світі не існує World Breaking Federation, тому було створено департамент брейкінгу в WDSF для розвитку олімпійського брейкінгу, щоб брейкінг-ком'юніті керувало та розвивало цей напрям разом з іншими.

Судити таку дисципліну, як брейкінг, складно, тому що не існує чітких критеріїв для оцінки вуличного мистецтва. Зараз в WDSF розробили систему «тривіум». Розібрали брейкінг на певні складові, сформуvalи систему суддівства та проводять сертифікацію суддів. Але брейкінг як був вуличним, таким і залишається, тому що це його історичне місце.

Егор Матюхін з командою активно допомагав створювати департамент брейкінгу при Всеукраїнській федерації танцювального спорту, щоб просувати участь українців в Олімпійських іграх у Парижі. Вони сформуvalи велику нову команду під назвою UA BREAKING. Однак була проблема: брейкінг хоч і отримав відзнаку, що може бути олімпійською дисципліною, та не був зареєстрований як вид спорту в Україні. Ця відзнака не давала можливостей для розвитку і підтримки брейкінгу на новому рівні. Хоча за кордоном і олімпійські дисципліни, і танцювальний спорт підтримують однаково [4].

В Україні є поділ на олімпійський та неолімпійський спорт. Перший підтримують більше. Але є багато інших, неолімпійських видів спорту, і їх Міністерство спорту підтримує менше. Тож у команди виникла проблема: хоч вони й були олімпійською дисципліною, але як спорт їх не визнавали. Тому що з усієї федерації — а це 12 напрямів танцювального спорту — олімпійський тільки один [4].

У підсумку наприкінці листопада Міністерство молоді та спорту України визнало брейкінг видом спорту. В цей час відбувався кемп у Києві для тих, хто готувався на чемпіонат світу у Парижі. Українська команда поїхала туди і 4 грудня заявили всім, що тепер брейкінг в Україні вийшов на новий рівень і для нас відкриваються нові можливості [4].

На даний час українська командою готується до Олімпіади, учасники працюють над ідеєю створення олімпійського брейкінг-центру, в якому всі охочі будуть навчатися брейкінгу, щоб у 2024 році представити Україну на Олімпійських іграх. Для організаторів важливо, аби брейкінг був представлений як вид спорту. Завдяки цьому в Україні їм відчинять двері в усі інституції. Наприклад, брейкінг можна буде викладати в університетах [4].

Визнання брейкінгу не лише дисципліною, але й олімпійським видом спорту — це рейтинг, це участь у чемпіонаті світу, чемпіонаті Європи, всесвітніх іграх та Олімпіаді. Це величезна робота та відповідальність тренерів, а також сигнал

для всебічного вивчення даної дисципліни, створення рекомендацій до занять, методики тренувань, проведення семінарів, тренінгів й майстер-класів для ефективнішого вирішення завдань з підготовки майбутніх чемпіонів.

До того ж, танцювальні студії, які пропагують, розвивають брейкінг в більшості не фінансуються державою та виживають за рахунок спонсорської допомоги батьків. Можливо, з визнанням олімпійським видом, з бажанням МОК залучити більше молоді аудиторії до занять, стимулюватиметься ще й державна підтримка розвитку брейк-дансу не лише в приватних танцювальних студіях, а й в школах і університетах.

Список літератури.

1. Брейкданс [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:

<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%80%D0%B5%D0%B9%D0%BA%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D1%81> (дата звернення: 03.02.2022).

2. Брейкінг відтепер — окремий олімпійський вид спорту в Україні. Ось історія про людей, які зробили це можливим [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zaborona.com/ukrainskij-brejk-dans-vidteper-okremij-olimpijskij-vid-sportu/>. (дата звернення: (03.02.2022).

3. Голдрич, Олег (2006). Навчально-методичний посібник. Хореографія/Основи хореографічного мистецтва/Основи композиції танцю (Українська). м. Львів: СПОЛОМ. с. 34 – 37.

4. Gender equality and youth at the heart of the Paris 2024 Olympic Sports Programme [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://olympics.com/ioc/news/gender-equality-and-youth-at-the-heart-of-the-paris-2024-olympic-sports-programme> (дата звернення: (03.02.2022).